

KOMENTÁŘ

V Jihomoravském kraji žilo na počátku roku 2021 podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů 2021 a navazující bilance obyvatel celkem 1 181 216 obyvatel. **K 31. 12. 2021** zde žilo **1 184 568 obyvatel**, v průběhu roku se tak počet obyvatel kraje **zvýšil o 3 352 osob**. Na přírůstku počtu obyvatel se podílelo pouze stěhování, do kraje se přistěhovalo o 5 513 osob více, než se z kraje vystěhovalo. Přirozenou cestou by se počet obyvatel snížil, neboť zemřelo o 2 161 osob více, než se živě narodilo.

Počet obyvatel se meziročně snížil jen v okrese a Hodonín, a to o 650 osob. Ve všech okresech v kraji byl na jedné straně zaznamenán přírůstek obyvatel stěhování. Na straně druhé ale byl ve všech okresech v kraji zaznamenán přirozený úbytek obyvatel. Nejvíce obyvatel, a to 1 870, přibylo v okrese Brno-venkov. Počet obyvatel Jihomoravského kraje se zvyšuje nepřetržitě již od roku 2003 (tedy 19 let). Ovšem v okrese Hodonín bylo bilanční zvýšení počtu obyvatel zaznamenáno naposledy v roce 1994. V Brně-městě počet obyvatel rostl již šestý rok v řadě po předchozích 6 letech poklesu, kdy se počet obyvatel snižoval jen zásluhou stěhování.

Na konci roku 2021 žilo v Jihomoravském kraji **582 673 mužů** (49,2 %) a **601 895 žen** (50,8 %), na 1 000 mužů tak připadalo 1 033 žen. Z okresů kraje byl nejvyšší podíl žen v populaci okresu Brno-město, podíl 51,3 % žen znamenal, že na 1 000 mužů připadalo 1 054 žen. Odlišná situace v podílu pohlaví ale byla v dělení podle základních věkových skupin. Ve věkových skupinách 0 až 14 let a 15 až 64 let byl v kraji vyšší podíl mužů (51,1 %, resp. 51,2 %), stejně tak tomu bylo i ve všech okresech kraje. Pouze ve věkové skupině 65 a více let se projevila výrazná převaha žen - 58,4 % žen a 41,6 % mužů (na 1 000 mužů této věkové skupiny připadalo 1 403 žen).

Z pohledu věkové skladby obyvatelstva největší část obyvatel tvoří osoby **ve věku 15 až 64 let** (746,9 tisíc osob, tj. **63,1 % celku**), následuje skupina obyvatel **ve věku 65 a více let** (243,6 tisíc, tj. **20,6 %**), nejnižší podíl, a to **16,4 %**, tvoří **obyvatelé ve věku do 14 let** (194,1 tisíc osob). Rok 2004 byl posledním rokem, ve kterém podíl dětské složky obyvatel převyšoval podíl obyvatel ve věku 65 a více let (14,7 %, resp. 14,6 %). Podíl dětské složky obyvatel v kraji se od roku 1991 postupně snižoval a minima dosáhl v roce 2008 (podíl 13,8 %). Od roku 2009 se však podíl osob ve věku do 14 let na populaci Jihomoravského kraje zvyšuje. Pro ilustraci dlouhodobého vývoje lze uvést podíly jednotlivých věkových skupin v roce 1991 - podíl dětí tvořil 20,6 %, podíl osob ve věku 15 až 64 let dosáhl 66,0 % a osob starších 65 let bylo 13,4 %. Z okresů kraje byl na konci roku 2021 nejvyšší podíl dětí z celku v okrese Brno-venkov (18,5 %), nejnižší v okrese Hodonín (14,5 %). Nejvyšší podíl obyvatel ve věku 15 až 64 let byl v okrese Hodonín (63,8 %), nejnižší v okrese Blansko (62,0 %). Nejvyšší podíl obyvatel nejstarší věkové skupiny byl v okrese Hodonín (21,7 %), nejnižší pak v okrese Brno-venkov (18,7 %).

Ze zastoupení 3 základních věkových skupin obyvatel kraje jsou konstruovány indexy stáří, závislosti či ekonomického zatížení. Hodnota **indexu stáří** udává, že na 100 dětí v kraji připadlo 125,5 osob starších 65 let. Hodnota **indexu závislosti I** udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 26,0 dětí, hodnota **indexu závislosti II** udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 32,6 osob starších 65 let a konečně hodnota **indexu ekonomické závislosti (zatížení)** udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 58,6 obyvatel v dětském věku a poproduktivním věku.

Průměrný věk obyvatel Jihomoravského kraje na konci roku 2021 dosáhl 42,7 roku, ženám bylo v průměru 44,2 roku a mužům 41,1 let. Průměrný věk v kraji se od roku 1991 zvýšil o 5,9 roku, u mužů se zvýšil o 6,3 roku a průměrný věk žen vzrostl o 5,6 roku. Nejvyšší průměrný věk podle pohlaví měli obyvatelé okresu Hodonín – muži 42,4 let, ženy 45,7 let, naopak nejnižší průměrný věk byl v okrese Brno-venkov – muži 40,0 let a ženy 42,5 let.

V průběhu roku 2021 se v Jihomoravském kraji narodilo 13 128 dětí, **živě se narodilo 13 085 dětí**, mrtvě 43 dětí. Živě narozených dětí bylo proti roku 2020 o 226 více. Nejvyšší porodnost byla v okrese Brno-město, kde na 1 000 obyvatel připadlo 11,7 živě narozených dětí. Mezi narozenými dětmi zpravidla převažují chlapani, což platilo i v roce 2021, kdy se narodilo 6 693 chlapců (51,2 %) a 6 392 děvčat. V okrese Brno-město chlapani tvořili dokonce 52,2 % narozených dětí, naproti tomu v okrese Hodonín pouze 47,3 %. Mimo manželství se za 12 měsíců roku 2021 narodilo 5 673 dětí, tedy 43,4 % z živě narozených (v rámci ČR to bylo 48,5 %). Nejvyšší podíl narozených mimo manželství byl v okrese Znojmo (51,6 %), naopak v okrese Brno-venkov to bylo „pouze“ 38,4 % dětí.

V průběhu roku 2021 **zemřelo** v Jihomoravském kraji **15 246 osob** (7 869 mužů, 7 377 žen), což bylo o 1 231 zemřelých více než v roce předešlém. Hrubá míra úmrtnosti činila 12,9 zemřelých na tisíc osob. Z okresů Jihomoravského kraje nejvíce lidí zemřelo v Brně-městě (4 881 osob), nejvyšší úroveň úmrtnosti v relativním vyjádření byla v okrese Hodonín, a to 14,3 zemřelých na 1 000 obyvatel. Nejnižší úmrtnost (11,3 zemřelých na 1 000 obyvatel) byla v okrese Brno-venkov.

Do Jihomoravského kraje se v průběhu roku 2021 **přistěhovalo 14 559 osob**, tedy o 1 327 osob více než v roce 2020. Z ostatních krajů ČR se přistěhovalo 7 013 osob (48,2 % přistěhovalých) a 7 546 osob se přistěhovalo ze zahraničí (51,8 % přistěhovalých). **Téměř tři čtvrtiny přistěhovalých z ciziny mířily do Brna** (5 360 osob, tj. 71,0 % krajského celku). Podle státního občanství bylo mezi přistěhovalými z ciziny nejvíce osob z Ukrajiny (3 173 osob) a Slovenska (1 265 osob). Ve stejném období se z kraje **vystěhovalo 9 046 osob** (o 308 osob více než za 12 měsíců roku 2020). Do ostatních krajů ČR se vystěhovalo 6 930 osob (76,6 % vystěhovalých) a 2 116 osob se odstěhovalo do zahraničí (23,4 % vystěhovalých). Saldo vnitřního i zahraničního stěhování bylo kladné a počet obyvatel v kraji se tak stěhováním zvýšil o 5 513 osob.

Jihomoravská nej... v roce 2021¹⁾

Ukazatel	Tři obce s nejnižší hodnotou	Okres	Hodnota v roce 2021	Tři obce s nejvyšší hodnotou	Okres	Hodnota v roce 2021
Počet obyvatel k 31. 12.	Ústup	BK	40	Brno	BM	379 466
	Makov	BK	42	Znojmo	ZN	33 370
	Lhota u Olešnice	BK	43	Břeclav	BV	23 943
Průměrný věk celkem (roky)	Malešovice, Krasová	BO, BK	35,8	Podhradí nad Dyjí	ZN	60,3
	Syrovice	BO	36,2	Louka	BK	53,3
	Hajany	BO	36,3	Nelepeč-Zernůvka	BO	52,6
Průměrný věk mužů (roky)	Kupařovice	BO	33,4	Podhradí nad Dyjí	ZN	58,4
	Stoškovice na Louce	ZN	34,5	Zblovice	ZN	55,0
	Dlouhá Lhota	BK	34,6	Střelice	ZN	53,2
Průměrný věk žen (roky)	Malešovice	BO	35,4	Podhradí nad Dyjí	ZN	62,4
	Zhoř	BO	35,8	Louka	BK	57,9
	Hnanice	ZN	36,6	Nelepeč-Zernůvka	BO	57,1
Podíl obyvatel ve věku 0 až 14 let (%)	Podhradí nad Dyjí	ZN	0,0	Katov	BO	26,5
	Křepice	ZN	4,9	Krasová	BK	25,4
	Oslnovice	ZN	5,6	Bukovice, Ústup	BO, BK	25,0
Podíl obyvatel ve věku 15 až 64 let (%)	Lubné	BO	49,1	Úsuší	BO	76,2
	Zblovice	ZN	50,0	Našiměřice	ZN	75,0
	Nelepeč-Zernůvka	BO	50,6	Křižanovice u Vyškova	VY	74,3
Podíl obyvatel ve věku 65 a více let (%)	Zhoř	BO	10,1	Podhradí nad Dyjí	ZN	46,7
	Malešovice	BO	10,6	Zblovice	ZN	40,9
	Zbýšov	VY	10,9	Nelepeč-Zernůvka	BO	39,8
Index stáří (počet osob ve věku 65+ let na 100 dětí ve věku 0-14 let)	Zbýšov	VY	47,2	Oslnovice	ZN	550,0
	Malešovice	BO	47,9	Zblovice	ZN	450,0
	Popůvky	BO	49,8	Křepice	ZN	440,0
Index závislosti I (počet dětí ve věku 0-14 let na 100 osob ve věku 15-64 let)	Podhradí nad Dyjí	ZN	0,0	Lubné	BO	50,0
	Křepice	ZN	6,7	Bukovice	BO	46,7
	Oslnovice	ZN	8,9	Katov	BO	45,3
Index závislosti II (počet osob ve věku 65+ let na 100 osob ve věku 15-64 let)	Zhoř	BO	14,6	Podhradí nad Dyjí	ZN	87,5
	Našiměřice	ZN	15,0	Zblovice	ZN	81,8
	Malešovice	BO	15,7	Nelepeč-Zernůvka	BO	78,6
Index ekonomického zatížení (počet osob ve věku 0-14 a 65+ na 100 osob ve věku 15-64 let)	Úsuší	BO	31,3	Lubné	BO	103,8
	Našiměřice	ZN	33,3	Zblovice	ZN	100,0
	Křižanovice u Vyškova	VY	34,6	Nelepeč-Zernůvka	BO	97,6
Přirozený přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel (‰)	Hvězdlice	VY	-48,3	Lubné	BO	38,5
	Makov	BK	-45,5	Kunčina Ves	BK	34,5
	Malínky	VY	-44,4	Roubanina	BK	33,1
Migrační přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel (‰)	Drahonín	BO	-81,1	Prokopov	ZN	177,8
	Kožušice	VY	-79,6	Říkonín	BO	145,8
	Litostrov	BO	-65,6	Ledce	BO	79,8
Celkový přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel (‰)	Drahonín	BO	-99,1	Říkonín	BO	145,8
	Oslnovice	ZN	-82,2	Prokopov	ZN	144,4
	Litostrov	BO	-82,0	Medlovice	VY	87,7
Počet žen na 1 000 mužů	Malínky	VY	709	Lubné	BO	1 409
	Chvalatice	ZN	710	Roubanina	BK	1 340
	Černín	ZN	713	Strhaře	BO	1 288

¹⁾ bez údajů VÚ Březina, okres Vyškov

ZKRATKY OKRESŮ: BK - Blansko, BM - Brno-město, BO - Brno-venkov, BV - Břeclav, HO - Hodonín, VY - Vyškov, ZN - Znojmo

V 50 městech Jihomoravského kraje žilo na začátku roku 2021 podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů 2021 a navazující bilance obyvatel celkem 726 102 obyvatel. **K 31. 12. 2021 zde žilo 726 843 obyvatel**, v průběhu roku se tak **počet obyvatel ve městech zvýšil o 741 osob**. Podíl městského obyvatelstva na

konci roku 2021 činil 61,4 %. **Zvýšení počtu obyvatel měst** je pouze zásluha stěhování - do měst se přistěhovalo o 2 114 obyvatel více, než se z měst vystěhovalo. Počet obyvatel měst by přirozenou cestou poklesl - ve městech se narodilo o 1 373 osob méně, než jich zemřelo.

Počet obyvatel se snížil celkem ve 27 městech, v absolutním vyjádření nejvýrazněji ve Znojmě (pokles o 255 osob), v Hodoníně (- 246) a ve Vyškově (- 179 obyvatel). V přepočtu na 1 000 obyvatel byl ale nejvyšší úbytek obyvatel zaznamenán ve městech Velké Opatovice (-17,89 ‰ na 1 000 obyvatel), Bzenec (-13,83 ‰) a Kyjov (-13,18 ‰). Celkem ve 22 městech v kraji byl zaznamenán úbytek počtu obyvatel stěhováním i přirozenou cestou.

Zvýšení počtu obyvatel bylo zaznamenáno ve 22 jihomoravských městech (v Hrušovanech nad Jevišovkou se celkový počet obyvatel nezměnil). Nejvyšší absolutní přírůstky počtu obyvatel byly zjištěny v Brně (1 222 osob), v Rosicích (142 obyvatel) a v Pohořelicích (141 obyvatel). V přepočtu na 1 000 obyvatel byl ale nejvyšší přírůstek obyvatel zaznamenán ve městě Veverská Bítýška (29,51 ‰ na 1 000 obyvatel), Pohořelice (27,08 ‰ na 1 000 obyvatel), a Rosice (22,17 ‰). Pouze v 10 městech v kraji byl zaznamenán současně přírůstek počtu obyvatel stěhováním i přirozenou cestou.